

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שישי י"ג בכסלו תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

יבמות - ס"ב

1. אלו שלשה דברים עשה משה מדעתו, והסכימה דעתו לדעת המקום?
  - א. פירש מן האשה - טעמו: ישראל במתן תורה נאמר להם: 'אל תגשו אל אשה', ק"ו משה שמייוחד לדבור בכל שעה ושעה והקב"ה לא קבע לו זמן. והסכים המקום - שנאמר: 'לך אמור להם שובו לכם לאהליכם ואתה פה עמוד עמדי'.
  - ב. שיבר את הלוחות - טעמו: 'פסח' הוא אחד מ-613 מצוות וישראל מומר נאסר בו, ק"ו כל התורה כשישראל מומרים לעבודה זרה. והסכים המקום - 'אשר שברת' יישר כחך ששברת.
  - ג. הוסיף יום אחד של פרישה - טעמו: 'וקדשתם היום ומחר', כשם ש'מחר' לילו עמו, כך 'היום'. וכיון שהלילה הנוכחי עבר, צריך 2 ימים לבד מהיום. והסכים המקום - שלא שרתה שכינה עד שבת.
2. כיצד פירש רבי נתן את המחלוקת במצוות פריה ורבייה?

לשון א' - בית שמאי: שני זכרים ושתי נקבות. המקור: 'את אחיו את הבל' לכל אחד תאומה. ואחר שמת הבל משמע שצריך '...זרע אחר תחת הבל' [ולחולקים, רק באה להודות] בית הלל: זכר ונקבה.

לשון ב' - בית שמאי: זכר ונקבה, בית הלל: או זכר או נקבה. טעמם: 'לא תהו בראה לשבת יצרה' ובאחד יש שבת.
3. היו לו בנים בהיותו עובד כוכבים ונתגייר, לר' יוחנן: קיים פריה ורבייה, לריש לקיש: לא קיים כיון שגר שנתגייר כקטן שנולד. היכן עוד נחלקו בזה? היו לו בנים ונתגייר - לר"י: לא יולד לו בכור לנחלה, כיון שכבר היה לו 'ראשית אונו'. לר"ל: יש לו בכור לנחלה, גר שנתגייר כקטן שנולד. צריכותא ל2 המקרים - במקרה א' עכו"ם בני פריה ורבייה, אבל במקרה ב' אינם בכלל נחלה. [ר"י לא מודה לר"ל במקרה א' ור"ל לא מודה לר"י בדין ב'] 'בלאדן בן בלאדן' - ר' יוחנן מפרש: בהיותו עובדי כוכבים יש להם יחוס משנתגיירו אין להם יחוס. בעבד - לכו"ע אין לו יחוס 'שבו לכם פה עם החמור' עם הדומה לחמור. ומה שנאמר 'ולציבא חמשה עשר בני' הכוונה כמו 'פר בן בקר'. ולגבי בלאדן לא תירצו כך: א. כיון שהתפרש שמו עם שם אביו. ב. מוכח ממקום אחר, יחוס עכו"ם - וישלחם המלך אסא אל בן הדד בן טברימון בן...'
4. היו לו בנים ומתו, האם קיים פריה ורבייה?

רב הונא - קיים, שאין בן דוד בא עד שיכלו כל נשמות שבגוף. [והקשו עליו מברייתא מפורשת] רבי יוחנן - לא קיים, שאין 'לשבת יצרה'.
5. בני בנים הרי הן כבנים. כיצד מתקיים על ידם מצוות פריה ורבייה.

א. מת בנו והותיר בן. ב. מתה בתו והותירה בת. ג. הותירה בן. ד. בנו הותיר בת - לאביי לא קיים. לרבא קיים, כיון שיש 'לשבת'. ה. אם נותר רק מאחד מהם: כגון מת בנו ולבתו יש בן ובת, לכו"ע לא קיים. ומה שאמר רב ששת שלא נשא אשה כיון שסומך על בני בתו, דיחוי בעלמא, שכן נעשה עקר שהעמיד עצמו ממי רגלים בשיעוריו של רב הונא. המקור שבני בנים הרי הן כבנים חל גם בבני הבת - אין לומר מדברי לבן 'הבנות בנותי והבנים בני', כיון ששם הכוונה 'שקיבלת ממני' כמו 'הצאן צאני' אלא: מחוקקים אע"פ שהם משבט יהודה, נאמר שהם מצאצאי מכיר משבט מנשה, כיון שהיו בני הבת ונחשבו כבניו.
6. מה דרשו מהפסוק 'בבקר זרע את זרעך ולערב אל תנח ירך'...?

רבי יהושע: נשא אשה בילדותו - ישא בזקנותו, היו לו בנים בילדותו - יהיו לו בזקנותו, [והלכה כמותו ולא כמשנתנו]. רבי עקיבא: למד תורה בילדותו - ילמוד בזקנותו, היו לו תלמידים בילדותו - יהיו לו בזקנותו. אמרו: שנים עשר אלף זוגים תלמידים... וכולן מתו בפרק אחד [מפסח ועד עצרת, ובאסכרה] מפני שלא נהגו כבוד זה לזה, והיה העולם שמש, עד שבא ר"ע אצל רבותינו שבדרום, ושנאה להם: ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע, והם הם העמידו תורה אותה שעה.
7. אדם שאין לו אשה - שרוי בלא בלא שמחה, בלא ברכה, בלא טובה. בארץ ישראל אמרו: בלא תורה, בלא חומה, רבא בלא שלום - שנאמר 'וידעת כי שלום אהלך' מה עוד למדו מפסוק זה?

א. ר' יהושע בן לוי: כל היודע באשתו שהיא יראת שמים ואינו פוקדה בעת עונתה - נקרא חוטא. ב. שחייב לפקודה קודם שיוצא לדרך. [וזאל אישך תשווקתך' מלמד - חיוב פקודה קודם שיוצא לדרך אפילו בעונה סמוך לווסתה] ודווקא יוצא לדבר הרשות, אבל לדבר מצוה לא חייב. ג. האוהב את אשתו כגופו, והמכבדה יותר מגופו, והמדריך בניו ובנותיו בדרך ישרה, והמשיאן סמוך לפירוקן, עליו נאמר: וידעת וכו'. עוד לימדו - האוהב את שכיניו, והמקרב את קרוביו, והנושא את בת אחותו, והמלוה סלע לעני בשעת דחקו, עליו נאמר אז תקרא וה' יענה וכו'.